Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепалды даярлық

Балалардың жасы: 5-6 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 22-26-27- 28 қазан 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	**Дүйсенбі** **22.10**	**Сейсенбі** **мереке**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату				
	Пж ойын: «Кім көп сөз айтады?» Шарты: Педагогтың артынан бірнеше сөзді қайталап айтады		Құрылымдалған ойын: «Орнын тап» Шарты: Жемістер мен көкөністердің көлеңкесін табады	Еркін ойын: «Бауын байла» Шарты: Фетрдан жасалған аяқ киімдердің бауын байлап ойнайды.	Еркін ойын: «Ертегілер елінде» Шарты: Саусақ театр арқылы ойнайды
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру		**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	**Ата –аналармен әңгіме**: «Дұрыс тамақтануға баулу»
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Үстел үсті ойыны – пазл: «Әсем гүлдер бағы » Балалармен әсем гүлдер туралы әңгімелесу.		Фотосуреттер қарастыру: «Гүлдер,гүлдер көп гүлдер» Фотосуретте бейнеленген ойын түрлерін атау.	Үстел үсті театры: «Раушан гүлдер» және т.б. тақырыптар бойынша сюжетті картиналар қарастыру.	Сюжеттік ойындар: «Қош иісті гүлдер» еркін сурет салу. Д/ойын: «Менің сүйікті гүлім»
Таңертеңгі жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 4				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Табиғатым тамаша» Табиғатым тамаша, Көз тоймайды қараса. Табиғатты аялап, Жүрейікші жараса.	.	«Табиғатқа қамқор боп» Табиғатқа қамқор боп, Байлығын біз қорғайық, Әдепті да,тәртіпті боп, Жақсылығын қолдайық.	«Табиғат...» Табиғат, сен тіршілік тұнып тұрған. Сен күнсің көтерілген күліп қырдан. Сен көлсің, сен ормансың. Сен - бұлбұлсың, Адамға сұлулықты шын ұқтырған!	«Табиғатым тамаша» Табиғатым тамаша, Көз тоймайды қараса. Табиғатты аялап, Жүрейікші жараса
	1 - ұйымдастырылған іс-әрекет				

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Сөйлеуді дамыту** **Тақырыбы: Шаштараз** **Мақсаты:**түбірлес сөздердің мағынасын түсіндіру. Ұқыпты бала сөзінің мағынасын түсіндіру. Сұрақ-жауап әдісі. Түбірлес сөздер. Талап-талапты-талапсыз. Өсір-өсіру-өсірмеу.Өнер-өнерлі-өнерпаз.Бақыт-бақытты-бақытсыз. Арлы-арсыз.Кітап-кітапхана,ойын-ойыншы-ойыншық.Бала-балақай-балалық.Бота-ботақан-ботагөз. Түбірлес сөздер құру. Жұмбақтар.Шешуі:сабын сүлгі.Демонстрациялық материал.Ә.Дүйсенбиев. Шаштараз өлеңін оқу. Сөздік жұмыс.	**Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы.** Буынға бөлейік **Мақсаты:** сөзде неше дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын түсіндіруді жалғастыру **«Буынға буын қос» дидактикалық жаттығуы**.Басталған буынға буын қосып, сөз құрап , айта білуге, шапшаңдыққа, зейінділікке баулу. Көрнекілік: ұсақ жалаушалар, ойыншықтар. Ойын шарты: балалармен жеке-жеке немесе 2 топқа бөліп, өткізуге болады. Жылдам ойлап, келесі буынды табу. Сөздің басқы буынын айту, балалар сөзді тез аяқтайды. Ау- (ла). Ал- (ма). Са- (ра). Сә- (біз). Қа- (уын). Мысалы: үй-рек, бүр-кіт , қар-ға , тыр-на, тор-ғай, та-бақ , ә-теш, же-лім, қа-ғаз, қайшы, қа-лам, кі-тап. Ойын соңында, жеңімпаз бала, анықталып, мадақталады	**Сөйлеуді дамыту** **Тақырыбы: Шаштараз** **Мақсаты:** түбірлес сөздердің мағынасын түсіндіру. Ұқыпты бала сөзінің мағынасын түсіндіру.Сұрақ-жауап әдісі.Түбірлес сөздер. Өсір-өсіру-өсірмеу.Өнер-өнерлі-өнерпаз.Бақыт-бақытты-бақытсыз.Арлы-арсыз.Кітап-кітапхана,ойын-ойыншы-ойыншық.Бала-балақай-балалық.Бота-ботақан-ботагөз. Талап-талапты-талапсыз. Түбірлес сөздер құру. Жұмбақтар.Шешуі:сабын, сүлгі.Демонстрациялық материал.Ә.Дүйсенбиев. Шаштараз өлеңін оқу.Сөздік жұмыс.	**Сауат ашу негіздері** **Тақырыбы:** Ойнай отырып оқимыз **Мақсаты:** буындардан сөз құрауға үйрету. **«Жоғалған буын» дидактикалық ойыны** **Шарты**: бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құраса болады. те -(геш), те -(рек), те -(мір), те -(сік), те -(тік). ор -(та), ор -(ман), ор -(ақ). өр -(мек), өр -(кеш), өр -(ле), өр -(мек-ші) **«Буынды қос» дидактикалық ойыны** – Балалар шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, буынды қосып, сөзді жалғастырады. Мысалы: (ас+паз, кі+тап, ба+лық,ба+ла) Ойынды өзгертуге болады.
Үзіліс : Затты лақтыру мен қағып алуға арналған ойындар ***«Мысықтар мен балалар»***				

<table>
<tr>
<td>БАЛАНЫҢ ТІЛІН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫН ДАР
Дауыстарын қайтала.Аң біткенмен алысқан
Ақырады арыстан:А-а-а-а-а-а
Нәзік даусы қозының.Естіледі алыстан:
Мә-ә-ә-ә-ә.Дөңгелетіп аузыңды,
Жіңішкертіп даусыңды,Бұзаумын деп ойла да,
Дауысын оның қайтала:Мө—ө-ө-ө
(Балақай, жан жануарлардың дауыстарые сала отырып, кей дыбыстардың жуан кей дыбыстардың жіңішке айтылатынына зер сал)
Майлыаяқ.
Жайлау толы малды аяп,Күзетіп жүр Майлыаяқ.
Жолатпайтын ешкімді,Дауысы алыстан естілді:
(ақырын дауыспен) –р-р-р-р-р-р
«Тамақ жеймін ашпын д»,-деп,
«Қорқып иттер қашсын», -еп,
Күжірейтіп желкесін
Ырылдады қасқыр кеп:
(орташа дауыспен)-р-р-р-р-р-р
«Қорықпаймын сенен»,-деп,
«Сазайыңды берем»,-деп,
Дірілдетіп қасқырды
Айбатын ит асырды:
(қатты дауыспен) –р-р-р-р-р
«Мынау бәле екен» деп,
«Түбіме бұл жетер» деп,
Қорқып қасқыр жөнелді,
Қайтып келмес ол енді.
(Балақай, қасқырдан да қорықпайтын төбет иттердің болатынын сен білесің бе?
Өзара екі топқа бөлініңдер де, қасқыр мен иттер болып алдымен ақырын, сосын орташа, ең соңында қатты дауыспен «р» дыбысын созып айтыңдар.)</td>
<td>

 </td>
<td>Ойын: «Мысықтар мен балалар»
Мақсаты: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету.
Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.
Ойынның шарты: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады. Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады.Балалар «кис-кис», деп шақырады.Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады. Ойын 2-3 рет қайталанады.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3" align="center">2 - ұйымдастырылған іс-әрекет</td>
</tr>
</table>

	Математика негіздері **Тақырыбы:**Дөңгелек.Шаршы. Тіктөртбұрыш.Үшбұрыш . Мақсаты:геометриялық фигуралардан модельдеу біліктілігін қалыптастыру. Пішіндерді атау.Топпен жұмыс.Фигуралар жиынтығы. 5кесте.Бұл неге ұқсайды? Тапсырма пішініне сәйкес заттарды табады.Сәйкес қиықты таңда дидактикалық ойыны.Дәптермен жұмыс.1-2-3 тапсырмаларды орындау. Математикалық жазулар дәптерімен жұмыс. .	**Математика негіздері** **Тақырыбы:** Дөңгелек.Шаршы. Тіктөртбұрыш.Үшбұрыш . **Мақсаты:** геометриялық фигуралардан модельдеу біліктілігін қалыптастыру. Пішіндерді атау.Топпен жұмыс.Фигуралар жиынтығы. 5кесте.Бұл неге ұқсайды? Тапсырма пішініне сәйкес заттарды табады.Сәйкес қиықты таңда дидактикалық ойыны.Дәптермен жұмыс.1-2-3 тапсырмаларды орындау. Математикалық жазулар дәптерімен жұмыс.	**Қоршаған ортамен таныстыру** **Тақырыбы:**Тұрмыстық техника және оның қажеттілігі **Мақсаты:**тұрмыстық техника түрі және оның қажеттіліктерін түсіндіру. Шаңсорғыш ойыны.Үйдегі заттар,үй жихаздарын атау. Электр құралдары мен тұрмыстық техника. Демонстрациялық материалмен жұмыс.Жұмбақ.Шешуі:тоназытқыш,шаңсорғыш,теледидар. Ойын «Жалғастыр» «Көп ойла,сөз ойла» ойыны. «Қызметіне қарай ата» ойыны. Дәптермен жұмыс. Тапсырмаларды орындау. Жеке жұмыс.	**Математика негіздері** **Тақырыбы:** Дөңгелек және сопақша **Мақсаты** : сопақша геометриялық фигура туралы ұғым қалыптастыру. Ойын жағдаяты. **Топпен жұмыс** балаларға фигуралар жиынтығын – шеңберлерді, сопақшаларды, шаршыларды, тіктөртбұрыштарды таратады және өздерінің «моншақтарын» немесе өрнектерін жасауды ұсынады. Содан кейін өлшемі жақын шеңбер мен шаршыны, сопақша мен тіктөртбұрышты салыстыруды ұсынады. Балалар топпен жұмыс жасайды, фигуралардан өрнектер жасайды. Дәптермен жұмыс.1-2-3 тапсырмаларды орындау. «Көліктерді гаражға кіргізу» дид-қ ойыны.Ойын-тапсырма «Бейнеле»«Не өзгерді?» дид-қ ойын.«Домалайды-домаламайды»ойыны. «Санау» дид- ойыны. Математикалық жазулар дәптерімен жұмыс.
Үзіліс: Жүгіруге арналған ойындар «Сылдырмақпен сылдырлат»				

Дәстүрлі емес технологиясын пайдалана отырып жасалған балаға арналған саусақ ойындары **«Жасыру» саусақ ойыны.** **Ойын шарты**: Қатысушылар алақанға қысқа қарындашты салады, жұдырықты жұмады және ашады. Қысқа карандаш аламыз, жұдырыққа қысып, жасырамыз. Ал енді, келесі қолға жасырамыз. Карандашты қыса отырып, Алақанды ауыстырамыз. Бұл ойында баланың қол икемділігі, танымдық деңгейі артады. **«Салат» саусақ ойыны.** Сәбізді алып тазалаймыз, (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды) Үккішпен үгіп майдалаймыз, (екі қолды жұдырыққа түйіп кеудеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды) Қанттан сеуіп дәмдейміз, (саусақтардың ұшымен қант себеді) Міне дайын нәр тағам (екі қолын алдына жайып көрсетеді) Дәруменге байыған. (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын көрсетеді) 	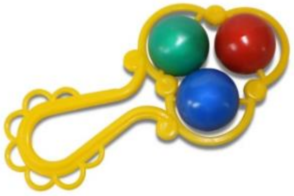 	**Ойын: «Сылдырмақпен сылдырлат »** **Мақсаты:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** 5-6 балалар аланның бір жағында сызықтың ар жағында тұрады. Қарама-қарсы жақта орындықтарда бір бірінен арақашықтығы бірдей болып сылдырмақтар /бал-ң санына сай/ жатады. «1-2-3, жүгіріңдер»- деген белгі бойынша балалар сылдырмақтарға қарай жүгіреді, жоғарыға көтереді де сылдырлатады. Бірінші жетіп, сылдырлатқан бала жеңіске жетеді. Сол балалар орындарына барады, басқа ойнаушылар қатысады. **Ұсыныс**: Ойынды қиындатуға болады: кедергілерден секіртіп /жіптен, текшелерден, шеңберден өту, т.б./
3 - ұйымдастырылған іс-әрекет		

	Сауат ашу негіздері **Тақырыбы:** Буынды сызба түрінде көрсетіп үйренеміз **Мақсаты:** буын туралы түсініктерін қалыптастыру **Дидактикалық ойын: «Сөйлемдерді толықтыру».** Ойын шарты: балалар педагогтің бастаған сөйлемін жалғастырады және сол сөзді буынға бөліп созып айтады. – Өзімнің үлкен бауырым ... (а-ға) – Қыз құлағындағы әшекей ...(сыр-ға) – Ат тұяғындағы темір ... (та-ға) – Қап-қара құс ... (қар-ға) – Шегені қағатын ... (бал-ға) – Ең үздік баға ...(бес) – Білім алатын құрал ... (кі-тап) – Дәптерге жазатын ... (қа-лам-сап). Өздерің жалғастырған сөздерді буынға сызба арқылы көрсетейік. Балалар тақтада жұмыс жасайды	**Қазақ тілі** **Тақырыбы**:Менің отбасым. Ғажайып алаң **Мақсаты** :-сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру. -қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. Сөздік ойын. «Мен бастаймын,сен қошта» Апта күндері.Дыбыстық жаттығу. Тақпақ жаттату.Дәптермен жұмыс.Ғажайып алаң ойыны. 1т.Санамақ,отбасы мүшелерін атау. 2т.Мақалдар.3т.Сөздерден сөйлем құрау.4т.Диалог құру.5т.Дид- ойын Тыңда,есте сақта,қайтала.	**Көркем әдебиет** **Тақырыбы:** «Алтын астық» **Мақсаты :** өлеңді дауыс ырғағымен, логикалық екпінмен жаттауға дағдыландыру. Қ.Мүсірепов Алтын астық өлеңі. Өлең мазмұны бойынша сұрақтар: – Сендерге өлең ұнады ма? – Өлең шумақтарында не жайында айтылған? – Өлеңді кім жазған? – Алтын астық деген сөзді қалай түсінесің? – Астыққа не жатады? – Астық үлкен еңбектің арқасында келеді дегенді қалай түсінесің? **Жұмбақты шеш.** Ұзын мұртты сарылар, Қойнында дәні бар. (Бидай) Не артық? Белгіле. Дәптермен жұмыс. Балаларға астық жинауға қатысы жоқ затты – себетті белгілетеді.	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Тақырыбы:** Теңіз асты патшалығы **Мақсаты:** -суретті салу ерекшеліктерін, оны орындалу тәсілдерін үйрету -мүсіндеу -геометриялық пішіндерден қию - Ұжыммен сюжетті құрастыруға баулу. Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Балықтар тіршілігі мен сан алуан түрімен таныстыру. Сазан,бекіре,мөңке,жайын. Әңгімелеу.Сюжетті суретпен жұмыс. **Топтық жұмыстар.** **Балалар шығармашылығы.** **Көрме.**
Үзіліс: Секіруге арналған ойындар «Көжектер» ойыны.				

Дәстүрлі емес технологиясын пайдалана отырып жасалған балаға арналған саусақ ойындары
«Кірпі» жаттығуы
Момақанмын алайда, (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады)
Тікеннім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды).
Кіріп кетсе қолыңа,
Өкпелеме жарайма!
Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу.
Мақсаты : қол саусақтарының күрделі үйлесімді қимылдарын дамыту.
А) Алақанды үстелдің үстіне қоямыз. Балалар бірінші оң, содан кейін сол қолдың саусақтарын бір-бірден көтереді. Осы жаттығуды кері жасап, қайталайды.
Б) Алақандар үстелдің үстінде, балалар кезекпен екі қолдың саусақтарын шынашақтан бастап көтереді.
В) Балалар сұқ және ортаңғы саусақтарымен қаламды немесе қарындашты ұстайды. Осы саусақтарын бүгіп, қайтадан қалпына келтіреді., бұл жерде қаламды үлкен саусақтан төмен түсіп кетпеуін қадағалау керек.
Г) Үстелдің үстінде 10-15 қарындаш немесе есептік таяқшалар жатыр. Оларды бір-бірден алып қолға жинау керек. Содан кейін тура солай қайтадан үстелге қою керек. Екінші қолмен көмектесуге болмайды.

Ойын: «Көжектер»
Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Балаларды салауатты салтына тәрбиелеу.
Шарты: Балалар шеңбер жасап тұрады. Бір бала “түлкі” болады. Қалғандары көжектер секіріп билеп жүреді. Түлкі сыбдырды естіп көжектерді қуады. Қаша алмай қалған көжектерді түлкі ұстап алады, ойын осылай қайталана береді.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Дене шынықтыру **Тақырыбы:**Біз болашақ әскерміз. **Мақсаты:**әртүрлі қимылдар тізбегін орындау дағдыларын дамыту.Бір-бірден қозғалыс кезінде қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіріп,тізбекпен жүру,жүруді жалғастыру. Бір-бірден тізбекке сап түзеп,жай жүрісті орындайды.Тізесін жоғары көтеріп,сосын арт жағына жіліншегін сілкіп жүгіреді. Артпен жүру,сүйем қадам аттап жүруді орындайды. Кинезиологиялық гимнастика.Басын шайқау,бас изеу,мойын иек, алақан,зейін. «Бірінші бол!» 3рет Жүргізушіні алмастырып жүгіру. «Кімнің добы алысқа ұшады?» 3рет.Допты алдыға-жоғары бағытында,бүгілген қолдарын жазып барып,шұғыл лақтыру. «Секіргіштер»Бір орыннан ұзындықкқа секіру. «Кегельдерді жина» «Жылулық сыйла» Жылы тілектер айту.«Күлкі сыйла» ойын-жаттығуы.	**Дене шынықтыру** **Тақырыбы: «Біздің стадион»** **Мақсаты:** Әртүрлі жүру түрлерімен жүруге үйретуді жалғастыру (аяқты айқастырып жүру, отырып және жартылай отырып жүру, артпен жүру – 4 метр), қолдарының үйлесімді ырғақпен қозғалу шеберліктерін (машықтарын) дамыту **Аяқты уқалау** (Б.қ. – малдас құрып отыру). Мақсаты: аяқтағы белсенді биологиялық нүктелерді уқалау. Аяқтың энергетикалық каналдарын тазалау.Сол аяқтың табанын алдына тартып, башпайларды уқалайды, башпай араларын сипалайды, башпайлардың арасын ашады. Өкшені қатты қысады, табанды сипалайды, шымшиды. Табандарын айналдырады, табанды алақандарыменшапалақтайды.Осылайша оң табанды уқалайды	**Музыка** **Тақырыбы:Елтаңбасы елімнің** **Мақсаты:**әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру.Музыкалық ырғақтық қимылдар. Шеңберге тұр. Бетховен.Музыка тыңдау. Аққу Н.Тілендиев.Ән айту. Елтаңбасы елімнің. Билер.Асатаяқ биі. Ойындар,хороводтар. Аспаптардың дауысын ажырату.	**Дене шынықтыру** **Тақырыбы «Менің отбасым»** **Мақсаты:** Допты сапта тұрып кеуде тұсынан алысқа лақтыруға үйрету, күш секілді дене сапасын дамыту **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Кім жылдам?» (5 рет)** Төрт бағыттаушыны таңдап, оларға әртүрлі түсті орамал үлестіреді. Төрт тізбекке бағыттаушылардың (командирлердің) артында тұрады. Белгі бойынша көздерін жұмады. Бағыттаушы педагогтің көрсеткен жеріне барып тұрады да, орамалды көтереді. Ойыншылар өз бағыттаушыларын іздеп табады да, оның артына тізбекке тұрады.

Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.

Серуен	**Бақылау:** Тұманды бақылау. **Мақсаты:** Күздегі тұманды бақылау , тұманның қайдан пайда болатынын түсіндіру. **Еңбек** : Ағаштардың түптерін қопсыту. **Мақсаты:** Табиғатты аялай білуге , өсімдіктерге қамқор болуға , оларды күтіп – баптауға тәрбиелеу. **Жеке жұмыс: Мақал-мәтел.** Таза болса- табиғат, Аман болар – адамзат **.** **Мақсаты:** Мақал жаттату арқылы баланың сөздік қорын жетілдіріп, сөйлеу мәдениетін, ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың табиғат , денсаулық туралы түсініктерін тереңдету. **Ойын:** **« Біз кішкене отбасы »** **Мақсаты:** Үлкенді сыйлауға тәрбиелеу.Отбасы мүшелерін дұрыс атауға үйрету. **Қимылдық ойын:** **« Шымшық доп »** **Ойын барысы** : Алаңның ортасындағыбір тағанның үстіне ұзындығы 30 см, ені 6-7 тақтайшаны қисайтып қояды.Оның төменгі жағына кішкене доп қойылады.(Доп дұрыс орналасу үшін тақтайға ойыс жасап қою қажет). Ойнаушылавр тақтайшадан айналып тұрады.Басқарушы таңдап алынады.Ол тақтайшаның жоғарырақ тұрған бос шетін	**Бақылау:** Өткінші жаңбырды бақылау. **Мақсаты:** Өткінші жаңбыр туралы түсінік беру. Жаңбырдың пайдасы , жаңбыр жауғанына қарап егістікті, бау бақшаны , саяжайдағы көкөніс, жеміс – жидек бәрін қолдан жауындатып суарудың пайдасын ашып түсіндіру. **Еңбек** : Ағаш түптерін қопсыту. **Мақсаты:** Ағаш түптерін қопсыту арқылы балаларға өсімдіктерге тыңайтқыш заттар топырақ арқылы баратындығын түсіндіру. **Жеке жұмыс:** « Еңбекпен ел көгерер, Жаңбырмен жер көгерер » . **Мақсаты:** Мақал үйрету арқылы балаларға өсімдіктерге тыңайтқыш заттар топырақ арқылы баратындығын түсіндіру. **Қимылдық ойын** : « Допты қуып жет » Балаларды тез жүгіруге үйрету, шапшаңдыққа , ептілікке тәрбиелеу.	**Бақылау:** Күздегі өсімдіктердің түсін бақылау. **Мақсаты:** Күзде өлі табиғатта болатын құбылыс өсімдіктерге де әсер ететіндігін түсіндіру. **Еңбек** : Біздің ойын алаңы **Мақсаты:** Ойын алаңындағы сарғайып түскен жапырақтарды жинау. Еңбекқорлыққа баулу. **Жеке жұмыс** : Жел тынымсыз гуілдеп, Болып кетті тым бұзық Шуылдайды тал терек, Жапырағын жұлғызып. **Мақсаты:** Тақпақ үйрету арқылы балалардың есте сақтау қабілетін дамыту, тілдегі дауыс ырғағының мәнерлігін сезінуге үйрету.. **Қимылдық ойын:** « Айгөлек-ау, айгөлек » . **Мақсаты:** Қимыл-қозғалысын дамыта	**Бақылау:** Кемпірқосақты бақылау . **Мақсаты:** Күз ерекшеліктерін түсіндіре отырып , жаңбырдан кейін аспанда әшкейленген кемпірқосақ шығатыны туралы түсінік беру. Түстерін ажыратып айту. **Еңбек** : Біздің аула **Мақсаты:** Ауладағы ағаш бұтақтарын жинау .Балаларды еңбексүйгіштікке баулу. **Жеке жұмыс** : Жұмбақ: Алдым да әр түрінен жібек жіптің , Аспанға әшекейлеп Кесте тіктім. (Кемпірқосақ) **Мақсаты** : Түстерді ажырата білу. Балалардың ой – өрісін дамыту, есте сақтау қабілетін арттыру. **Қимылдық ойын:** **« Тышқан мен мысық »**

	аяғымен теуіп қалғанда, доп жоғары секіріп кетеді.Ойнаушылар оны ұстап алады.Допты ұстап алған бала басқарушы болады да, ойын қайталанады. Ойынға бір мезгілде 5-6 баладан қатыса алады. **Балалардың өз бетімен ойынын ұйымдастыру:** **1.Жарысу.** **2.Төбешікке секіру.**	**Қимылдық ойын: « Кім тезірек? »** **Мақсаты:** Секіргішпен секіруге үйрету, секіру қабілетін дамыту, ептілікке тәрбиелеу. **Ойын барысы:** Балалар қолдарындағы секіргішпен алаңның бір жағына, бір-біріне бөгет жасамай сапқа тұрады.Олардан 15-20 қадам қашықтықта сызық сызылады немесе жалаушалар байланған жіп тартылады. Балалар келісілген сигнал бойынша бір мезгілде сызыққа бағыттала секіреді.Тәрбиеші сызықтың үстіне түскен баланы белгілеп алады. **Тренинг:** « Қолшатыр »	отырып, шапшаңдыққа, ептілікке баулу. **Қимылдық ойын: « Фигура жасап шық »** **Ойын барысы** : Ойнаушылардың арасынан бастаушы таңдалынып алынады.Ол шеткірек тұрады. Балалардың қалғандары жүгіреді , бір аяғымен екінші аяғын шалыс баса (ирек жүріспен) алаң бойы секіреді. Тәрбиешінің сигналынан, дабыл қағу немесе « тоқта » деген сөзден кейін барлығын орындарына барып қозғалмай тұрады.Басқарушы барлық « фигураларды » айналып шығып , ең ұнайтынын таңдап алады. Енді басқарушы бала беруші болып саналады да, ал алдыңғы басқарушы қалған балаларға қосылады да , ойын қайталанады. **Балалардың өз бетімен ойын ұйымдастыру:** Қуаласпақ. Тығылыспақ. **Тренинг: « Киіз үй » .**	**Мақсаты:** Балаларды ептілікке , шапшаңдыққа үйрету. **Қимылдық ойын:** « Қимақ » **Ойын барысы:** Бұл ойынды жіп керіп , сол керілген жіпке әр түрлі ұзындықта кішкентай ойыншықтар байлап қояды. Ойын көңілді болу үшін ойыншының көзін байлап қояды.Ойын бастаушы оның қолына қайшы ұстатып, « осы ойыншықтан барда қалағаныңды қиып ал » ,-дейді.Ойыншы қиып алған ойыншығын алады.Егер бірінші рет қия алмаса , екінші рет әрекеттенуге болмайды. **Дербес ойындар:** **1.Әткеншек тебу.** **2.Ирек жолмен жүру.**

Балаларды үйге қайтару	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.